

РОБОТИ СТУДЕНТІВ ДЕРЖАВНОГО ПОДАТКОВОГО УНІВЕРСИТЕТУ:

Лямзіна Олександра Володимирівна,
здобувач бакалаврського рівня вищої освіти,
Державний податковий університет,
lamzinasashaa@gmail.com

Науковий керівник:

Коротюк О. В., д.ю.н., професор кафедри
приватного права Державного податкового університету

ХАРАКТЕРИСТИКА ВИКОНАВЧОГО НАПISУ НОТАРІУСА, ЯК ОДНОГО ІЗ ВИДІВ ВИКОНАВЧИХ ДОКУМЕНТІВ В УКРАЇНІ

Вступ. Вчинення нотаріусом виконавчого напису на документах, які встановлюють заборгованість, вважається особливим видом нотаріальних проваджень, завданням якого є надання таким документам виконавчої сили. Дослідження особливостей виконавчого напису нотаріуса є досить актуальним, оскільки виконавчий напис є важливою правовою формою документації в сфері виконавчого провадження та реалізації права власності. Він має значення для забезпечення прав та інтересів громадян та підприємств, а також для забезпечення реалізації законності та правопорядку. У зв'язку зі змінами в законодавстві, пов'язаними зі вступом в дію нової редакції Цивільного кодексу України та інших законодавчих актів, дослідження теми про виконавчий напис нотаріуса може стати додатково актуальним для вирішення практичних питань, що виникають у зв'язку з застосуванням нового законодавства.

Питання вчинення виконавчого напису нотаріусом, встановлення його поняття та основних особливостей, а також го-

ловних умов його вчинення на борговому документі були розкриті у працях таких науковців як Гогало Р. Ф., Слободська Д. Р., Дика А. О., Серветник А. Г. та інші.

Постановка проблеми і виклад основного матеріалу. Відповідно до ст. 87 Закону України «Про нотаріат» виконавчий напис нотаріуса – це розпорядження нотаріуса на борговому документі щодо стягнення грошових сум, або витребування від боржників майна [4]. Виконавчий напис нотаріуса має досить високий статус, оскільки його видача передбачена лише в окремих випадках, коли інші форми виконавчої документації не можуть бути використані. Він має таку ж юридичну силу, як і рішення суду, тому його виконання є обов'язковим.

Виконавчий напис нотаріуса характеризується специфічною правовою природою, що виражається у наявності особливих умов вчинення нотаріусом виконавчого напису, дотримання яких, в свою чергу, гарантує реалізацію одного із головних принципів нотаріального процесу – принципу безспірності [6].

Українське законодавство передбачає перелік гарантій, які дають змогу забезпечити правильну кваліфікацію нотаріусом заявленої вимоги як безспірної. Відповідно до ст. 42 Закону України «Про нотаріат» вчинення нотаріальної дії може бути відстрочено в разі потреби зібрати додаткові відомості, документи від фізичних, юридичних осіб, або надіслати документи на проведення експертизи, а також у разі, коли нотаріус зобов'язаний переконатись у відсутності у заінтересованих осіб заперечень проти вчинення такої нотаріальної дії [4].

В правовій літературі існує думка, що визначною передумовою безспірності вимоги є підтвердження боржником своєї заборгованості, що виражається у письмовій формі. На противагу цього, деякі науковці вважають, що суб'єктивне ставлення боржника до його заборгованості ніяким чином не має здійснювати вплив на ухвалення рішення про вчинення виконавчого напису, адже це рішення повинно спиратись тільки на аналіз характеру правових відносин між сторонами, на документи, що безпосередньо підтверджують наявність такої заборгованості,

а також на внутрішнє переконання нотаріуса про безспірність такої заборгованості [5].

Враховуючи те, що зміст безспірності заборгованості, яка виключає можливість спору з боку боржника щодо її розміру, строку - документи, на підставі яких нотаріус здійснює виконавчий напис, а також документи, що підтверджують безспірність заборгованості повинні бути беззаперечними та зобов'язані підтверджувати факт існування у боржника заборгованості. Водночас, вчинення виконавчого напису нотаріусом характеризує безспірність осмислюючи її як безперечність пред'явлення нотаріусом доказів по справі, а також у зв'язку із відсутністю спору між боржником та кредитором. Разом з тим, спірні правові відносини насправді не мають права на існування в межах здійснення нотаріальної діяльності. Тому, в разі виникнення спору, висновок нотаріуса про відмову у вчиненні нотаріальної дії є цілком обґрунтованим [1].

Не зважаючи на те, що виконавчий напис нотаріуса є одним із видів виконавчих документів, він має свої відмінності. Основні відмінності виконавчого напису нотаріуса від інших виконавчих документів можна представити у вигляді порівняльної таблиці (див. таблицю 1):

Таблиця 1

Відмінності виконавчого напису нотаріуса від інших виконавчих документів			
<i>№</i>	<i>Особливість</i>	<i>Виконавчий напис нотаріуса</i>	<i>Інші виконавчі документи</i>
1.	Видавець виконавчого документа	Нотаріус або уповноважена особа.	Суддя, державний виконавець тощо.

Відмінності виконавчого напису нотаріуса від інших виконавчих документів			
2.	Адресат виконавчого документа	Державні органи або особи, які мають право на отримання права власності.	Боржник, який зобов'язаний виконати рішення; банк або інша організація, що має кошти боржника тощо [3].
3.	Строк видачі виконавчого документа	Менший.	Довший.
4.	Спрощеність порядку вчинення	Відсутність потреби у виклику та присутності боржника при вчиненні нотаріальної дії; значно менший обсяг витрат на проведення процедури; вчинення виконавчого напису у день звернення стягувача із заявою про вчинення виконавчого напису.	Існує потреба у виклику боржника до суду; великі витрати на проведення процедури у судовому процесі тощо [2].

Висновки. Отже, виконавчий напис нотаріуса - це один із важливих видів виконавчих документів в Україні, який містить в собі інформацію про зобов'язання боржника та спосіб виконання цих зобов'язань, а також є одним із ефективних засобів захисту прав кредиторів. Такий документ може бути виданий нотаріусом у разі, якщо боржник не виконав своїх зобов'язань згідно з договором, рішенням суду, або іншого документа. Виконавчий напис нотаріуса є дієвим виконавчим документом та може бути використаний для відшкодування збитків, повернення майна, виконання робіт.

Можна підсумувати, що виконавчий напис нотаріуса має свої відмінності від інших видів виконавчих документів, і це

потрібно враховувати при його використанні та розумінні його правового статусу. По-перше, виконавчий напис нотаріуса може бути виданий тільки нотаріусом, у той час як інші види виконавчих документів можуть бути видані, наприклад, судом або державним виконавцем. По-друге, виконавчий напис нотаріуса має спрощений порядок вчинення, менший строк видачі. По-третє, виконавчий напис нотаріуса може бути використаний для виконання різних видів зобов'язань, включаючи повернення майна, відшкодування збитків та виконання робіт, тоді як інші види виконавчих документів можуть бути спрямовані лише на один вид зобов'язань. У той же час, виконавчий напис нотаріуса (на відміну від суду, який може звернути стягнення у разі наявності боргу за будь-яким документом) вчиняє виконавчі написи виключно на документах згідно із встановленим переліком.

Список використаної літератури

Гогало Р. Ф. Презумпція «правомірності» та «безспірності вимог» виконавчого напису нотаріуса. 2019. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/18056/%D0%93%D0%BE%D0%BD%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D0%BE%20%D0%A0%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BD%D0%B0%20%D0%A4%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%86%D1%96%D0%B2-%D0%BD%D0%B0.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Дика А. О. Процесуальні особливості видачі судового наказу та вчинення виконавчого напису нотаріуса. Науковий юридичний журнал «Правові новели». № 3, 2017. Ст. 56-64. URL: http://www.legalnovels.in.ua/journal/3_2017/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D1%96%20%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D0%B8%20_3_2017.pdf#page=56

Поняття та види виконавчих документів. Давність виконання. URL: https://pidru4niki.com/1707051258076/pravo/ponyattya_vidi_vikonavchih_dokumentiv_davnist_vikonannya

Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 39. Ст. 383. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>

Серветник А. Г. Виконавчий напис нотаріуса: поняття та ознаки. Теорія і практика правознавства. 2017. Вип. 2 (12). Ст. 1-12. URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/115431>

Слободська Д. Р. Умови вчинення нотаріусом виконавчого напису на бор-

говому документі: теоретичні засади та правова регламентація. Комплексний підхід до модернізації науки: методи, моделі та мультидисциплінарність. Луцьк, 2023. Ст. 64-68. URL: <https://archive.mcmd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/451/460>

Резюме.

Лямзіна О.В. ХАРАКТЕРИСТИКА ВИКОНАВЧОГО НАПИСУ НОТАРІУСА, ЯК ОДНОГО ІЗ ВИДІВ ВИКОНАВЧИХ ДОКУМЕНТІВ В УКРАЇНІ.

У статті розглядається правова природа та значення виконавчого напису нотаріуса, який є розпорядженням про борговий документ щодо стягнення грошових коштів, або стягнення майна з боржників. Виконавчий напис нотаріуса має таку ж юридичну силу, як і рішення суду, і видається лише в окремих випадках, коли інші форми виконавчих документів не можуть бути використані. У статті висвітлено конкретні правові умови, яких повинен дотримуватись нотаріус для забезпечення принципу безспірності. Українське законодавство передбачає перелік гарантій, які дозволяють нотаріусу правильно кваліфікувати вимогу як безспірну. У статті також обговорюється дискусія науковців щодо важливості письмового підтвердження боржником своєї заборгованості та стверджується, що рішення нотаріуса має ґрунтуватися лише на аналізі правовідносин між сторонами та документів, які безпосередньо підтверджують наявність боргу.

Ключові слова: виконавчий напис нотаріуса, виконавчий документ, безспірність, заборгованість, кредитор, боржник.

Summary.

Liamzina O. V. CHARACTERISTIC OF EXECUTIVE NOTARY DOCUMENT AS ONE OF THE TYPES OF EXECUTIVE DOCUMENTS IN UKRAINE.

The article discusses the legal nature and importance of the notary's executive inscription, which is a directive on a debt document for the collection of money or recovery of property from debtors. The notary's executive inscription has the same legal force as a court

decision and is issued only in certain cases when other forms of executive documentation cannot be used. The article highlights the specific legal conditions that a notary must comply with to ensure the principle of indisputability. The Ukrainian legislation provides a list of guarantees that allow a notary to correctly qualify a claim as indisputable. The article also discusses the debate among scholars about the importance of the debtor's confirmation of their debt in writing and argues that a notary's decision should only be based on an analysis of the legal relationship between the parties and the documents that directly confirm the existence of the debt.

Keywords: executive notary inscription, executive document, indisputability, indebtedness, creditor, debtor.